

A tanító helyére küldte, s ellenőrző könyvecskéjében közölte a szülőkkel a gyermek érthetetlen magatartását.

– Hát miért nem akartad leírni – faggatta az édesanyja –, hiszen olyan szépen tudsz írni?

– Jaj, anyukám, olyan utálatos – öklődött a kisfiú. – Nem bírtam leírni, mert mindig arra kellett gondolnom, hogy a tejbe meg a vajba haj van.

1934. január 5., péntek, 7. old.

Pesti utca

Asötét, elhagyott budai utcán egy pár megy egymáshoz simulva. Nagyon szomorúak mind a ketten. Valami komoly bánatuk lehet. Már nem is egészen fiatalok. Talán valami közeli családtagjuk halt meg, talán a gyermekük betegedett meg komolyabban. Lecsüggesztett fejjel bandukolnak egymás mellett. Az asszony időnként könnyet töröl ki zsebkendőjével a szeméből. A férfi türtőzteti magát, komoran néz maga elé, egyszerre azonban elhagyja önuralma és zokogva borul felesége vállára. A bánat ellágyulásában egymásra omolva állanak a ködben. Az asszony sajnálkozva simogatja férje fejét, az pedig – mint gyermeke anyjának – kitörő, hálás érzelmességgel csókolgatja felesége arcát.

Egyszerre a szomszédos kis utcából jól táplált, csillogó szemű, vidám férfi lép elő. Vacsoráról jöhetett, nyilván be is borozott kissé, mert szája körül dévaj, jóemlékű mosoly cikázik. Oda áll az egymásra borult pár elé, mindkettőjüket eltakarja széles, hatalmas termete, s játékosan odaszól:

– Segíthetek talán én is csókolni?

Azok ketten ijedten széjjelrebbennek. A szemük könnyes.

A vidám férfi rájuk pillant, bocsánatot hebeg, és szégyenkezve elődalog.

Zentúl bizonyára félrefordítja a fejét, ha utcán csókolózó párt lát.

•

A forgalmas, szűk utcába tömött zsákkal rakott szekér kanyarodik be. Megáll egyik bolt előtt, s kezdik behordani róla a zsákokat. Egyik zsákhordó munkás vállára kap egy hatalmas, legalább nyolcvanöt kilós, kívül rózsaszínű zsákot, nagyot lendül vele, s egyszerre puff, a zsák leesik a földre, a sáros kövezetre, az eséstől kinyílik a zsák bekötözött szája, s egy szemvillanás alatt jókora halom piros paprika hull ki belőle, s porzik fölfelé a levegőbe. Mintha holmi hirtelen gáztámadás érte volna, hanyatt-homlok futott szerteszéjjel a kis utca népe, szemét féltve a kapuk alá. Még jó, hogy nem a pincékbe.

Csak a kárvallott munkás állt ott egy darabig – mint katóna őrhelyén –, majd lekuporodot, s hatalmas markával szedegette föl a veszedelmes fűszert. Lassacskán a többiek is előbátorodtak. Egy pillanatra valóban a hadi veszedelem hangulata lett úrrá a szíveken.

-i.

1934. január 19., péntek, 6. old.

Pesti utca

Amostanában elhunyt Héber Bernátról, a Barcsay utcai gimnázium köztisztviselőjéről szól ez az Anatol France-i történet.

Egyszer kétségbeesve kereste fel egyik volt tanítványa azzal, hogy a pénzügyintézetnél, ahol alkalmazva van, rovincsolás történt, s hogy, hogy nem – valami szörnyű tévedés folytán – harmincezer korona hiányzik a pénztárból. Esküvel fogadta, hogy nem tulajdonította el a pénzt, de tudja, hogy most mégsem veszi le róla senki a sikkasztás gyanúját, lecsukadják, s nem csak állását, de kenyerét mindenképp elveszti. Könyörtelenül kidobják a bankból.

Héber tanár úr a kétségbeesett fiatalemberre pillantott, majd szó nélkül keresgélni kezdett íróasztala egyik fiókjában. Tanári zsebkönyvet húzott elő, forgatta-forgatta, s végül is így szólt tanítványához:

– Menjen haza. Legyen nyugodt. Minden rendbe fog jönni.